

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

240

Vragen van het lid **Erdmans** (JA21) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over de cijfers van het aantal agressie-en geweldsincidenten in de jeugdgevangenissen (ingezonden 6 september 2023).

Antwoord van Minister **Weerwind** (Rechtsbescherming) (ontvangen 17 oktober 2023). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2023–2024, nr. 93.

Vraag 1

Kunt u inzicht geven hoeveel agressie-en geweldsincidenten er per kliniek in de Rijks Justitiële Jeugdinrichtingen (RJJI) en de particuliere Justitiële Jeugdinrichtingen in de periode 2020 tot en met augustus 2023 hebben plaatsgevonden, uitgesplitst per soort incident?

Antwoord 1

Ja, hieronder is een overzicht opgenomen van de incidenten die hebben plaatsgevonden in de verschillende instellingen¹ in de periode 2020 tot en met augustus 2023, uitgesplitst onder «agressie tegen personeel» en «agressie tegen justitiabelen (onderling)».² Bij de beantwoording van de vragen is uitgegaan van de meldingen bijzonder voorval (MBV's) die Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) ontvangt van de Justitiële Jeugdinrichtingen (hierna: JJI's). Het gaat hierbij om bijgehouden meldingen van DJI. Het is mogelijk dat de registratie niet een volledig beeld geeft. We werken continue aan verbetering van de registratie.

¹ Gemiddelde bezetting per JJI in 2022:

De Hartelborgt: 97.
Den Hey-Acker: 78.
De Hunnerberg: 64.
Horsterveen: 22.
Teylingereind: 119.
Lelystad: 86.

² Definities:

Tabel 1: Agressie tegen personeel of andere in de inrichting aanwezige personen die ernstig lichamelijk letsel tot gevolg heeft. «ernstig» letsel wordt gedefinieerd als letsel dat heeft geleid tot (be)handelend optreden dat uitsluitend is voorbehouden aan artsen.

Tabel 2: Agressie tegen justitiabele(n) die ernstig lichamelijk letsel tot gevolg heeft. «Ernstig» letsel wordt gedefinieerd als letsel dat heeft geleid tot (be)handelend optreden dat uitsluitend is voorbehouden aan artsen.

Tabel 1. Agressie tegen personeel

	2020	2021	2022	2023 (t/m augustus)
<i>De Hartelborgt</i>	1	3	2	1
<i>De Hunnerberg</i>	1	2	1	0
<i>Den Hey-Acker</i>	5	1	2	0
<i>Horsterveen¹</i>	–	0	1	0
<i>Lelystad</i>	1	0	3	0
<i>Teylingereind</i>	8	6	5	0
Totaal	16	12	14	1

¹ JJI Horsterveen is geopend in september 2021 en gesloten per 1 september 2023.

Tabel 2. Agressie tegen justitiabelen (onderling)

	2020	2021	2022	2023 (t/m augustus)
<i>De Hartelborgt</i>	0	1	0	0
<i>De Hunnerberg</i>	1	1	0	2
<i>Den Hey-Acker</i>	1	1	3	0
<i>Horsterveen¹</i>	–	0	0	0
<i>Lelystad</i>	1	3	1	1
<i>Teylingereind</i>	10	2	6	1
Totaal	13	8	10	4

¹ Idem.

Vraag 2

Kunt u inzichtelijk maken hoeveel «meldingen bijzonder voorval» er per kliniek binnen de RJJI hebben plaatsgevonden, uitgesplitst per calamiteit in de periode 2020 tot en met augustus 2023?

Antwoord 2

Hieronder zal inzichtelijk worden gemaakt hoeveel meldingen er per JJI binnen de RJJI's hebben plaatsgevonden in de periode 2020 tot en met augustus 2023.

MBVs RJJI 2020	Hartelborgt	Hunnerberg	Hey-Acker	
brand		1	0	0
agressie tegen personeel		1	1	5
agressie tegen justitiabelen		0	1	1
ernstige ordeverstoring		2	0	4
aantreffen contrabande		0	1	0
poging tot suicide		3	0	0
ernstig geval van zelfverwonding		3	0	0
elk ander incident van ernstig politieke of mediagevoelige aard		3	2	3
onttrekking tijdens vervoer		0	2	0
Onttrekking aan begeleid verblijf buiten de inrichting		2	1	0
Onttrekking onbegeleid verblijf buiten de inrichting		2	0	0

MBVs RJJI 2021	Hartelborgt	Hunnerberg	Hey-Acker	Horsterveen¹
brand	1	0		0
agressie tegen personeel	3	2	1	0
agressie tegen justitiabelen	1	1	1	0
ernstige ordeverstoring	0	2	1	0
aantreffen contrabande	0	0	2	0
politiecontact tijdens verlof	1	1	1	0
elk ander incident van ernstig politieke of mediagevoelige aard	4	8	0	0
Onttrekking aan begeleid verblijf buiten de inrichting	4	0	1	0

MBVs RJJI 2021	Hartelborgt Hunnerberg	Hey-Acker	Horsterveen¹	
Onttrekking onbegeleid verblijf buiten de inrichting	6	1	4	0

¹ Idem.

MBVs RJJI 2022	Hartelborgt Hunnerberg	Hey-Acker	Horsterveen	
brand	1	0	0	0
agressie tegen personeel	2	1	2	1
agressie tegen justitiabelen	0	0	3	0
ernstige ordeverstoring	0	0	2	0
aantreffen contrabande	1	1	2	1
poging tot suicide	2	0	0	1
ernstig geval van zelfverwonding	1	0	0	0
overlijden	0	0	2	0
toepassen dwangmedicatie	3	0	1	0
mogelijk strafbare feiten personeelsleden	1	0	0	0
elk ander incident van ernstig politieke of mediagevoelige aard	3	6	2	4
Onttrekking aan begeleid verblijf buiten de inrichting	0	2	0	0
Onttrekking onbegeleid verblijf buiten de inrichting	2	2	3	0

MBVs RJJI 2023 (t/m augustus)	Hartelborgt Hunnerberg	Hey-Acker	Horsterveen	
agressie tegen personeel	1	0	0	0
agressie tegen justitiabelen	0	2	0	0
ernstige ordeverstoring	1	0	0	1
aantreffen contrabande	0	1	2	0
poging tot suicide	2	0	0	0
hongerstaking	1	1	0	0
toepassen dwangmedicatie	5	0	0	0
mogelijk strafbare feiten personeelsleden	1	1	0	0
elk ander incident van ernstig politieke of mediagevoelige aard	7	2	1	1
Onttrekking aan begeleid verblijf buiten de inrichting	1	0	0	0

Vraag 3

Is er een kwantitatieve analyse agressie- & geweldsincidenten RJJI beschikbaar, zoals uitgevoerd over 2018³, voor de periode 2020 tot en met augustus 2023? Zo ja, kunt u deze inzichtelijk maken? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3

Nee, eenzelfde kwantitatieve analyse is niet beschikbaar. In 2018 is een dergelijke analyse gemaakt om verbeteringen in de registratie te bewerkstelligen. Dit heeft geleid tot de gewenste verbeteringen, daardoor is er geen noodzaak meer voor een dergelijk type analyse.

Vraag 4

Wat is uw analyse over de cijfers die bij vraag 1 en vraag 2 verstrekt zijn?

Antwoord 4

Op grond van de beschikbare cijfers lijkt er in 2023 sprake te zijn van een afname van agressie-incidenten. Daarbij dient opgemerkt te worden dat dit voor 2023 voorlopige cijfers betreffen tot en met augustus en er nog correcties kunnen plaatsvinden. Daarnaast dient in het algemeen opgemerkt te worden dat er omstandigheden zijn waardoor de cijfers van de verschillende jaren niet goed met elkaar te vergelijken zijn. De bezetting van de JJI's is toegenomen (de cijfers van de MBV's zijn absoluut), de jaren 2020 en 2021 worden gekenmerkt door de coronamaatregelen waarbij vrijheden beperkt

³ DJI, Kwantitatieve analyse agressie- & geweldsincidenten 2018 (<https://www.vpro.nl/dam/jcr:3812deb6-8aca-486b-85ac-5a5f68660230/Kwantitatieve%20analyse%20agressie-%20&>).

zijn geweest, de JJI's huisvesten deels ook verschillende type jongeren en verschillen ook in omvang.⁴

Vraag 5

Hebben volgens u de aangekondigde maatregelen, zoals een extra werknemer per groep, het gewenste resultaat opgeleverd? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Ja, de maatregelen – zoals extra werknemers op de groep en de structurele capaciteitsuitbreiding – bieden perspectief voor de JJI's. Zo leidt de inzet van een derde groepsleider tot meer rust in de groep en jongeren in een JJI kunnen daardoor beter begeleid worden richting een veilige terugkeer in de maatschappij.⁵ DJI doet er alles aan om geweldsincidenten te voorkomen, door de-escaleren op te treden en middels trainingen in JJI's zoveel mogelijk in te zetten op behandeling, begeleiding en (her)opvoeding. Er verblijven in JJI's echter geconcentreerde groepen jongeren met zeer zware problematiek. Incidenten zijn daarom helaas niet altijd te vermijden. Daar komt bij dat het – statistisch gezien – om een relatief laag aantal incidenten gaat waardoor het lastig is om verstrekkende conclusies te verbinden aan de mogelijke afname van incidenten in relatie tot bijvoorbeeld personeel. Met de interventies die mijn ambtsvoorganger en ik hebben ingezet, is de door de Inspectie Justitie en Veiligheid, Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, de Inspectie van het Onderwijs en Nederlandse Arbeidsinspectie (hierna: de inspecties), gevraagde kwaliteitsslag in gang is gezet. Mede hierdoor hebben de inspecties inmiddels besloten om het intensief toezicht op JJI's te beëindigen.⁶ DJI zal monitoren hoe de aanvullende maatregelen in de praktijk voor jongeren uitpakken. Ik blijf verder werken aan de aanbevelingen die de inspecties hebben gegeven. Ik moet daarbij benoemen dat de personele problematiek in de JJI's nog niet is opgelost. Het blijft een uitdaging om voldoende personeel te vinden en te behouden. Hier wordt blijvend op ingezet.

⁴ Zo zijn JJI's Teylingereind en de Hartelborgt grotere inrichtingen, maar er zijn ook verschillen in type jongeren die daar verblijven (Teylingereind heeft verhoudingsgewijs veel ASR-jongeren. De Hartelborgt kent een aantal landelijke bestemmingen zoals Forensische observatie en begeleidingsafdeling (FOBA) en Very Intensive Care (VIC).

⁵ Kamerstuk, 24 587, nr. 881.

⁶ Kamerstuk, 28 741, nr. 921.